

تاریخ ادبیات ششم ابتدایی

ردیف	نام شاعر (نویسنده)	قرن	آثار	توضیحات
1	ابوعلی سینا	زاده ۳۵۹ ه. ش در بخارا - درگذشته ۴۱۶ در همدان،	«دانشنامه علانی کتاب الشفاء قانون در طب	پزشک و شاعر ایرانی و مشهورترین و تأثیرگذارترین فیلسوفان دانشمندان ایران است
2	ابو حامد امام محمد غزالی	(۴۵۰ — ۵۰۵ ه. ق) سده پنجم هجری است.	کیمیای سعادت - نصیحت الملوك در (تصوف) به فارسی <u>بداية الهدایة</u> در (اخلاق)	
3	احمد جام (شیخ) <u>الاسلام</u> احمد ابن ابوالحسن جامی نامقی (ترشیزی)	ششم هجری قمری زاده ۴۴۰ - درگذشته ۵۳۶ هجری قمری	1- رساله سمرقندیه 2- انس التائبین 3- روضة المذنبین و جنة المشتاقین 4- سراج السائرین 5- بحار الحقیقه 6- دیوان شعر احمد جام	از <u>عارفان</u> دوره <u>سلجوقی</u> بود. زادگاه <u>وینامق</u> از دیار <u>ترشیز</u> یا <u>کاشمر</u> فعلی بوده و مدفن وی در <u>تربت جام</u> می باشد.
4	ابو محمد مُصلح بن عبدالله مشهور به سعدی شیرازی و مشرف الدین	۵۸۵ یا ۶۰۶ - ۶۹۱ هجری قمری قرن هفتم	آثار معروفش کتاب <u>گلستان</u> در نثر و <u>بوستان</u> در بحر متقارب و نیز <u>غزلیات</u> وی است.	آوازه‌ی او بیشتر به خاطر نظم و نثر آهنگین، گیرا و قوی اوست. جایگاهش نزد اهل ادب تا بدان جاست که به وی لقب استاد سخن و شیخ اجل داده‌اند.
5	ابو علی محمد بن محمد بن عبدالله بلعمی	قرن چهارم	ترجمه کتاب <u>تاریخ طبری</u> . این کتاب امروزه در دست است و به نام <u>تاریخ بلعمی</u> یا تاریخنامه طبری مشهور است.	وزیر سرشناس <u>عبدالملک بن نوح</u> و <u>منصور بن نوح سامانی</u> بود. پدر او <u>ابوالفضل بلعمی</u> نیز پیش از وی وزیر دیگر فرمانروایان سامانی بود.
6	ابوالقاسم حالت ملقب به ابوالعینک	معاصر (۱۲۹۸ - ۱۳۷۱)	فکاهیات حالت - دیوان ابوالعینک - دیوان شوخ - گلزار خنده - دیوان اشعار (اشعار، رباعیات) - پروانه و شبنم (قصاید اخلاقی و عرفانی سعدی و تذکره شاهان شاعر)	، <u>مترجم</u> و <u>طنزپرداز ایرانی</u> بود. <u>شاعر</u>
7	ابوالقاسم فردوسی توسی	زاده ۳۱۹ <u>خورشیدی</u> ، ۳۲۹ هجری قمری - درگذشته پیش از ۳۹۷ <u>خورشیدی</u> ، ۴۱۱ هجری قمری در <u>توس خراسان</u>	شاهنامه پر آوازه‌ترین سروده فردوسی و یکی از بزرگترین نوشته‌های ادبیات کهن پارسی می باشد	حکیم ابوالقاسم فردوسی توسی سخن‌سرای حماسه و سراینده شاهنامه ایران نامی است. فردوسی را بزرگترین سراینده ایرانیان ملی پارسی‌گو دانسته‌اند
8	ابوالحسن بهمنیار بن مرزبان	پایان سده چهارم و نیمه نخست سده پنجم	التحصیل یا التحصیلات. رساله فی مراتب الموجودات و رساله‌ای به نام فی موضوع المعروف بما بعد الطبیعة هستند که هر دو به زبان <u>آلمانیتر</u> ترجمه شده‌اند	دانشمندی ایرانی و از زردشتیان <u>آذربایجان</u> بود وی از شاگردان بسیار سرشناس <u>ابن سینا</u> بود و کتاب المباحثات ابن سینا بیشتر در پاسخ به پرسش‌های اوست
9	ابوالفضل محمد بن حسین بیهقی	زاده ۳۷۰ ه. ش. ۹۹۵ در روستای <u>حارث آباد بیهقی</u> در نزدیکی <u>سبزوار</u> ، درگذشته ۴۵۶ ه. ش ۱۰۷۷ در <u>غزنین</u>	شهرت او بیشتر به خاطر نگارش کتاب معروف <u>به تاریخ بیهقی</u> است که مهمترین منبع تاریخی در مورد دوران غزنوی است	مورخ و نویسنده معروف دربار <u>غزنوی</u> است.
10	ایرج میرزا	۱۲۵۱ <u>تبریز</u> ۱۳۰۴ <u>تهران</u> و او <u>اخر دوره قاجار</u> و	قطعات و چندین مثنوی از جمله مثنوی <u>زهره و</u>	ملقب به «جلال الممالک» و «فخر الشعرا»، از

		اوایل دوره پهلوی	<u>منوچهر</u> و مثنوی عارفنامه است. همه از خاک پاک ایرانیم	جمله <u>شاعران برجسته ایرانی</u> در عصر <u>مشروطیت</u>
11	بابا ظاهر	اواخر سده چهارم و اواسط سده پنجم هجری (سده ۱۱م)	یا <u>دو بیتنی های</u> بابا ظاهر - <u>دو قطعه</u> و <u>ترانه ها</u> چند <u>غزل</u> و مجموعه کلمات قصار به زبان <u>عربی</u> از آثار دیگر اوست. کتاب سرانجام شامل دو بخش عقاید عرفاً و <u>صوفی</u> و الفتوحات الربانی فی اشارات الهمدانی است	لقبی بوده که به پیروان وارسته می‌داده‌اند <u>بابا</u> و <u>عریان</u> به دلیل بریدن وی از تعلقات دنیوی بوده است.
12	پروین اعتصامی (رخشنده اعتصامی مشهور به پروین)	۱۲۸۵- ۱۳۲۰ متولد تیریز معاصر	دیوان قصائد و مثنویات و تمیثیات و مقطعات	از زنان <u>شاعر</u> ایرانی دیوان پروین، شامل ۲۴۸ قطعه شعر می‌باشد، که از آن میان ۶۵ قطعه به صورت <u>مناظره</u> است. اشعار پروین اعتصامی بیشتر در قالب <u>قطعات ادبی</u>
13	خواجه نظام الملک توسی	- ۴۸۵ قمری ۴۰۸	او نویسنده کتاب سیاست‌نامه (یا سیرالملوک) است.	وی در پردازش <u>تقویم جلالی</u> با دانشمندانی همچون <u>خیام</u> همکاری داشت، همچنین دانشگاه نظامیه بغداد به دستور او برپا شد.
14	خواجه نصیرالدین توسی	قرن هفتم	یا <u>اخلاق طوسی</u> - <u>اساس اخلاق ناصری</u> <u>الاقتباس</u> <u>روضه القلوب</u>	ابو جعفر محمد بن محمد بن حسن فیلسوف، <u>متکلم</u> ، فقیه، دانشمند، ریاضیدان و منجم <u>ایرانی شیعه</u> است
15	سید حسن حسینی	در سال ۱۳۳۵ در محله <u>سبیل تهران</u> به دنیا آمد معاصر	<u>همصدا با خلق اسماعیل</u> <u>براده‌ها</u> <u>طلسم سنگ</u>	دریافت دیپلم طبیعی، لیسانس رشته تغذیه از دانشگاه مشهد. فوق لیسانس و دکترای در رشته ادبیات فارسی. وی مسلط به زبان عربی و با زبان‌های ترکی و انگلیسی در حد استفاده از منابع و مآخذ و صحبت کردن و نوشتن آشنا بود
16	سلمان هراتی	(۱۳۳۸ - ۱۳۶۵) <u>شاعر</u> معاصر	آسمان سبز - دری به خانه خورشید - از این ستاره تا آن ستاره	وی به علت شعرهای انتقادی اجتماعی شهره است.
17	<u>سعدالدین وراوینی</u>	نیمه اول قرن هفتم	مرزبان نامه	مرزبان‌نامه کتابی است در اصل به <u>زبان مازندرانی</u> ، نوشته <u>اسپهبد مرزبان بن رستم بن شهریار بن شروین بن رستم بن سرخاب بن قارن</u> . بعدها <u>سعدالدین وراوینی</u> آن را از زبان طبری به <u>فارسی دری</u> نقل کرد. این اثر یکی از آثار ارزنده زبان فارسی است که در نیمه اول قرن هفتم میان سالهای ۶۱۷-۶۲۲ از زبان طبری باستان به زبان پارسی دری نوشته شد
18	شیخ فریدالدین عطار نیشابوری	در پایان سده ششم و آغاز سده هفتم است.	، الهی نامه، <u>منطق الطیر</u> ، <u>مصیبت اسرارنامه</u> نامه، <u>مختارنامه</u> ، <u>تذکره الاولیا</u> ، دیوان اشعار.	
19	علی اکبر دهخدا	۱۲۵۷ <u>تهران</u> - ۷ اسفند ۱۳۳۴ <u>تهران</u> معاصر	- <u>امثال حکم - چرند و پرند</u> (مجموعه <u>لغت‌نامه</u> مقالات	علامه علی اکبر دهخدا <u>ادیب</u> ، لغت‌شناس، <u>سیاست‌مدار</u> و <u>شاعر ایرانی</u> و نیز بنیان‌گذار <u>لغت‌نامه دهخدا</u> بود.
20	عنصر المعالی کیکاوس بن وشمگیر	قرن پنجم	قابوس‌نامه، کتابی است پندی در آیین زندگی، تالیف عنصر المعالی کیکاوس بن اسکندر بن قابوس بن وشمگیر بن زیار و تالیف آن به سال <u>۴۷۵ قمری</u> است	

21	غلامعلی حداد عادل	معاصر	ایمان‌نیل کانت، فرهنگ برهنگی و تمهیدات برهنگی فرهنگی، تاریخ و تاریخ نگاری، خدامحوری، حزب در ایران، آنچه درباره کودکان و نوجوانان باید بدانیم، استاد سخن، آخرین منبر، درسهایی از قرآن، حج نماز بزرگ، ترجمه قرآن، کتابهای درسی
22	قیصر امین پور	معاصر	طوفان در پرائنتز، منظومه <u>ظهر روز دهم</u> ، مثل چشمه، مثل رود، <u>بیربال بریدن</u> ، مجموعه شعر <u>آینه‌های ناگهان</u> عبه قول پرستو، مجموعه شعر گل‌ها همه آفتابگردان‌اند دستور زبان عشق
23	کمال الدین حسین واعظ کاشفی	۸۴۰ هـ ق در <u>سیزوار</u> - ۹۱۰ هـ ق در <u>هرات</u>	اخلاق محسنی، انوار سهیلی، جواهر التفسیر، مخزن الانشا، مواهب عالیہ، <u>مقتل روضه الشهداء</u> ، وسبعه کاشفیه. بسیاری از آثار کاشفی هنوز ویراستاری و تصحیح نشده‌اند
24	محمد حسین بهجت تبریزی (شهریار)	(۱۲۸۵-۱۳۶۷) معاصر	مهم‌ترین اثر شهریار منظومه <u>حیدرآبادیه سلام</u> است که از شاهکارهای ادبیات <u>ترکی آذربایجانی</u> به‌شمار می‌رود شهریار در سرودن انواع گونه‌های شعر فارسی - مانند <u>قصیده</u> ، <u>مثنوی</u> ، <u>غزل</u> ، <u>قطعه</u> ، <u>رباعی</u> و <u>شعر نیمایی</u> - نیز تبحر داشته‌است
25	محمود پور وهاب	در سال 1340 در روستایی در رودسر به دنیا معاصر	آوازهای روشن آواز بلدرچین
26	محمد تقی ملک اشعرا بهار	معاصر	تصحیح تاریخ سیستان تصحیح مجمل‌التواریخ و القصص تصحیح منتخب جوامع الحکایات، سبک شناسی، (سه جلد) دستور زبان فارسی پنج استاد (به همراهی قریب، فروزانفر، رشید یاسمی، همایی)، شعر در ایران، تاریخ تطوّر در شعر فارسی، دیوان اشعار،
27	محمد بن علی ظهیری سمرقندی	قرن ششم	۱. <u>اغراض السیاسه فی اعراض الریاسه</u> ۲. <u>سندیادنامه</u> ۳. <u>سمع الظهیر فی جمع الظهیر</u> www.nary-dars.ir
28	محمد رضا سرشار (رهگذر)	معاصر	دارای بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب ادبی و پژوهشی، با شمارگان بالغ بر ۵ میلیون جلد
29	ملا ادهم عزنتی خلخالی	قرنهای دهم و یازدهم هجری	1- لطائف المواقف 2- معیار العمر و العمل
30	مصطفی علی پور	در سال 1340 در شهر تنکابن به دنیا آمد معاصر	از گلوی کوچک رود - " هفت بن دمویه " گزیده ادبیات معاصر - " در چهار راه نارنج - صوفیان شهید . ساختار زبان شعر امروز " : پژوهش در واژگان و ساخت زبان

31	مولانا جلال الدین محمد بلخی (مولوی)	۶۰۴، بلخ ۶۷۲، قونیه سده هفتم	مثنوی معنوی - دیوان شمس تیریزی - فیه ما فیه مجالس سبعة - مکاتیب
32	محمد رضا ترکی	۱۳۴۱، آبادان معاصر	پارسی پارسی - از واژه تا صدا - پرسه در عرصه کلمات - فصل فاصله
33	محمد معین	۹ اردیبهشت ۱۲۹۷ در رشت - ۱۳ تیر ۱۳۵۰ در تهران معاصر	۱. فرهنگ فارسی معروف به فرهنگ معین ۲. جلد اول حافظ شیرین سخن ۳. یک قطعه شعر در پارسی باستان
34	محمد بهمن بیگی	تولد ۱۲۹۸ - وفات اردیبهشت ۱۳۸۹ معاصر	بخارای من عرف و عادت در عشایر فارس، ایل من - اگر قره قاچ نبود به اجافت قسم طلی شهابت
35	نادر ابراهیمی	۱۴ فروردین ۱۳۱۵ در تهران - ۱۶ خرداد ۱۳۸۷ تهران معاصر	خانه‌ای برای شب - آرش در قلمرو تردید - مصایب و رویای گاجرات - یار دیگر شهری که دوست می‌داشتیم - هزار پای سیاه و قصه‌های صحرا - افسانه باران - در سرزمین کوچک من
36	نظامی گنجوی (الیاس بن یوسف بن زکی)	زاده ۵۳۵ در گنجه - درگذشته ۶۰۷-۶۱۲ قرن ششم هجری (دوازدهم میلادی)، که	خمسه یا پنج گنج نظامی شامل پنج مثنوی است: مخزن الاسرار، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، هفت پیکر (که آن را بهرام‌نامه و هفت گنبد نیز خوانده‌اند) و اسکندرنامه
37	هوشنگ مرادی کرمانی	زاده ۱۶ شهریور ماه سال ۱۳۲۳ در روستای سیرچ از توابع بخش شهداد کرمان معاصر	خمره - آب انبار - معصومه من غزال ترسیده‌ای هستم - قصه‌های مجید بچه‌های قالبیافخانه - نخل چکمه - داستان آن خمره - مشیت بر پوست تنور - یلو خورش - مهمان مامان - مربای شترین - لبخند انار (مجموعه داستان) - مثل ماه شب چهارده - نه ترو نه خشک - شما که غریبه نیستید ناز بالش - کبوتر توی کوزه - هوشنگ دوم

